

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Пиліна М.А.

Науковий керівник –доц. каф. «Облік, аналіз і аудіт», канд. екон. наук

Волощук Л.О.

Діяльність автотранспортних підприємств є досі специфічною, що обумовлює її особливості обліку та аналізу їх господарських операцій, зокрема – отримання доходів.

Згідно з П(С)БО 15 [21], дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Основними статтями доходів на автотранспортному підприємстві є:

- внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом (рахунок 701);
- перевезення пасажирів за туристсько-екскурсійними, спеціальними та іншими замовленнями (рахунок 701);
- транспортно-експедиційне обслуговування населення і підприємств району автомобільними перевезеннями;
- таксомоторні послуги, сервісне обслуговування автотранспортних засобів;
- ремонт та технічне обслуговування автомобілів та іншої техніки, створення сервісних технічних станцій(рахунок 702);
- виготовлення, реставрація та реалізація запасних частин та обладнання для усіх видів транспорту, гаражного обладнання(рахунок 703);
- надання необхідного комплексу послуг пасажирам та водіям автотранспорту на автостанціях, зупинках автобусних маршрутів (рахунок 702);
- оформлення угод купівлі-продажу основних засобів (в тому числі транспортних засобів) з правом оформлення відповідних документів;
- надання в оренду (лізинг) об'єктів основних засобів та інших нематеріальних активів іншим юридичним або фізичним особам та інші види діяльності які не забороняються чинним законодавством (рахунок 701 або (рахунок 703).

У переліку транспортних послуг (робіт) ціни (тарифи), які можуть регулюватися органами виконавчої влади, послуг з транспортування вантажів автомобільним транспортом, експедирування вантажів, а також вантажно-розвантажувальних робіт відсутні. Звідси

впливає, що підприємства автотранспорту, які займаються перевезенням вантажів, у своїй діяльності використовують вільні ціни й тарифи, тобто встановлюють їх на власний розсуд.

Автогосподарства також вільні у виборі форми розрахунків за надані послуги (роботи): 1) бартер (грошові кошти не використовуються); 2) розрахунки із застосуванням векселів; 3) передоплата та ін.

Згідно з Планом рахунків для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також від надзвичайних подій використовуються рахунки класу 7 "Доходи і результати діяльності".

Для підприємства автотранспорту операційною буде діяльність із надання транспортних і експедиторських послуг, вантажно-розвантажувальних робіт тощо. Доходи від операційної діяльності (у даному випадку — від надання послуг, робіт) відображаються на рахунку 70 "Доходи від реалізації", субрахунок 703 "Дохід від реалізації робіт і послуг" і на рахунку 71 "Інший операційний дохід". Синтетичний облік доходів від реалізації послуг (робіт) автотранспортом відображається в Журналі 6. Коли між автотранспортним підприємством і підприємством-замовником укладено договір на надання послуг на тривалий період, то в таких випадках зазвичай передбачається передоплата, що обумовлює особливий порядок обліку. АТП також можуть здійснювати вантажні перевезення в межах бартерного договору, що обумовлює облік в іншому варіанті.

Всі вказані особливості отримання доходів АТП та їх обліку мають враховуватись при формуванні системи управлінського обліку та аналізу діяльності автотранспортного підприємства.